

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
(до 30-річчя створення Факультету фінансів та цифрових технологій)

ТЕОРЕТИЧНА ТА ПРАКТИЧНА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ
РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ МЕХАНІЗМІВ
ПІДВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

ЗБІРНИК ТЕЗ

ІРПІНЬ 2026

Міністерство фінансів України
Державний податковий університет, Україна
Університет Коннектикуту, США
Варшавський університет наук про життя, Польща
Університет ім. Яна Кохановського, Польща
ВШТІП Академія прикладних наук, Польща
Університет в Білостоці, Польща
Державний університет «Проф. Д-р Асен Златаров», Болгарія
Університет Джона фон Неймана, Угорщина
Університет Клагенфурта, Австрія
Науково-дослідний інститут органічного сільського господарства, Швейцарія
Бізнес школа НТВ Берлін - університет прикладних наук, Берлін, Німеччина
Яський університет «Александру Іоан Куза», Румунія
Банатський університет агрономічних наук і ветеринарної медицини, Румунія
Державний університет Молдови, Молдова
Державний університет ім. Шота Руставелі, Грузія
Азербайджанський державний економічний університет, Азербайджан
Каунаський технологічний університет, Литва
Університет Матея Бела, Словаччина
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна
Державний торговельно-економічний університет, Україна
Національний університет «Запорізька політехніка»
Львівський національний університет імені Івана Франка
Криворізький державний університет, Україна
Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна
Черкаський державний технологічний університет, Україна
Івано-Франківський ліцей МВС імені Андрія Приймаченка, Україна
Ліцей № 153 м. Києва, Україна

ТЕОРЕТИЧНА ТА ПРАКТИЧНА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ МЕХАНІЗМІВ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Тези доповідей

Міжнародної науково-практичної конференції

(до 30-річчя створення факультету фінансів та цифрових технологій)

19-20 березня 2026 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь 2026

УДК
ББК
Ф

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного податкового університету
(протокол № 13 від 25 березня 2026 року)*

Науково-редакційна колегія:

Н. М. Давиденко, доктор економічних наук, професор;

О. Д. Гордей, доктор економічних наук, професор;

Л. В. Діденко, кандидат економічних наук, доцент.

Теоретична та практична концептуалізація розвитку фінансово-кредитних механізмів під впливом цифровізації [Електронне видання]: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (до 30-річчя створення факультету фінансів та цифрових технологій), м. Ірпінь, 19-20 березня 2026 року. – Ірпінь, 2026. – 935 с. – PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

ISBN

До збірника увійшли тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем теоретичної та практичної концептуалізації розвитку фінансово-кредитних механізмів під впливом цифровізації. Висвітлено теоретичні основи фінансово-кредитних механізмів у цифрову добу. Проведено оцінку впливу цифровізації на фінансове середовище. Розглянуто інноваційні інструменти та цифрові платформи у фінансово-кредитному секторі. Досліджено домінанти розвитку фінансового ринку в умовах цифровізації. Висвітлено сучасні проблеми математики та їх відображення в методиці формування дослідницьких умінь учнів. Окреслено інформаційні технології та програмні рішення в цифровій трансформації фінансів. Збірник буде корисним для працівників органів державного управління, фінансової сфери, науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

Мова: українська, англійська.

Відповідальність за науковий рівень тез доповідей, обґрунтованість висновків, достовірність результатів несуть автори матеріалів.

СУЧАСНА ПАРАДИГМА РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ

*Яріш О.В., к-т екон. наук, доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської
справи Полтавського університету економіки і торгівлі*

*Омельяненко В.Ю., аспірант Полтавського університету економіки і
торгівлі*

Інтеграція штучного інтелекту (AI) у фінансовому секторі є одним із найбільших технологічних проривів сучасності. Ця революційна технологія виступає каталізатором нової хвилі фінансових інновацій, спрямованих на підвищення ефективності фінансових процесів, створення нових фінансових продуктів та розширення доступу до фінансових послуг. Зокрема, за оцінками аналітиків компанії McKinsey & Company, штучний інтелект має потенціал забезпечити до 1 трлн доларів додаткової вартості у світовому банківському секторі до 2030 року [3].

Беззаперечними перевагами використання технології ШІ у сфері фінансових послуг є можливість аналітичної обробки великих наборів даних для виявлення закономірностей, аномалій та створення прогнозів на основі даних. Завдяки використанню таких технологій як машинне навчання, глибоке навчання та обробка природної мови, фінансові установи змогли суттєво покращити свої прогностичні можливості, швидше приймати рішення та краще знижувати ризики. Водночас, попри величезний потенціал ШІ, його застосування створює низку етичних та правових проблем.

Моніторинг публікаційної активності за означеною проблематикою вказує на суттєве зростання кількості наукових публікацій та міждисциплінарних досліджень, присвячених питанням відповідального впровадження штучного інтелекту у фінансовому секторі у контексті регуляторного нагляду, етичного управління алгоритмічними системами та формування ефективних моделей

взаємодії людини та штучного інтелекту в процесах прийняття фінансових рішень [1-4].

Однією з ключових проблем використання штучного інтелекту у фінансовому секторі є ризик алгоритмічної упередженості. Як зазначає Юрген Шмідхубер у фундаментальному дослідженні «*Annotated History of Modern AI and Deep Learning*», розвиток сучасних систем штучного інтелекту тісно пов'язаний із використанням великих масивів історичних даних та методів глибинного навчання, які здатні виявляти складні статистичні закономірності та нелінійні залежності у даних [5]. Водночас дослідник підкреслює, що ефективність таких моделей безпосередньо залежить від якості та репрезентативності навчальних наборів даних, і якщо ці дані містять вже існуючі упередження, алгоритми можуть відтворювати або навіть посилювати ці викривлення.

У сфері фінансових послуг упереджені алгоритми можуть призвести до дискримінаційних практик кредитування, необ'єктивної оцінки ризиків та нерівного доступу до фінансових продуктів. Крім того, помилки у моделях ШІ, які виникають через недоліки даних, неправильні припущення або технічні збої, можуть мати серйозні наслідки для фінансових установ - від фінансових втрат до репутаційних ризиків та навіть створювати системні ризики.

Критично важливого значення, з огляду на зростання кількості кібератак на фінансові установи, набуває забезпечення кібербезпеки моделей ШІ та інфраструктури, на якій вони функціонують. Вразливість систем штучного інтелекту можуть бути використані для отримання доступу до конфіденційної інформації клієнтів, маніпулювання фінансовими ринками.

Узагальнення зазначених викликів у їх взаємозв'язку обґрунтовує доцільність формування комплексного підходу до формування політики управління використання штучного інтелекту у фінансових послугах (рис.1).

Знаковою подією у формуванні сучасної системи регулювання штучного інтелекту стало ухвалення у травні 2024 року *Європейського закону про штучний інтелект* (AI Act) [2]. Нормативним актом запроваджено ризик-

орієнтований підхід до регулювання систем ШІ та встановлення різних вимог до їх розробників, постачальників і користувачів.

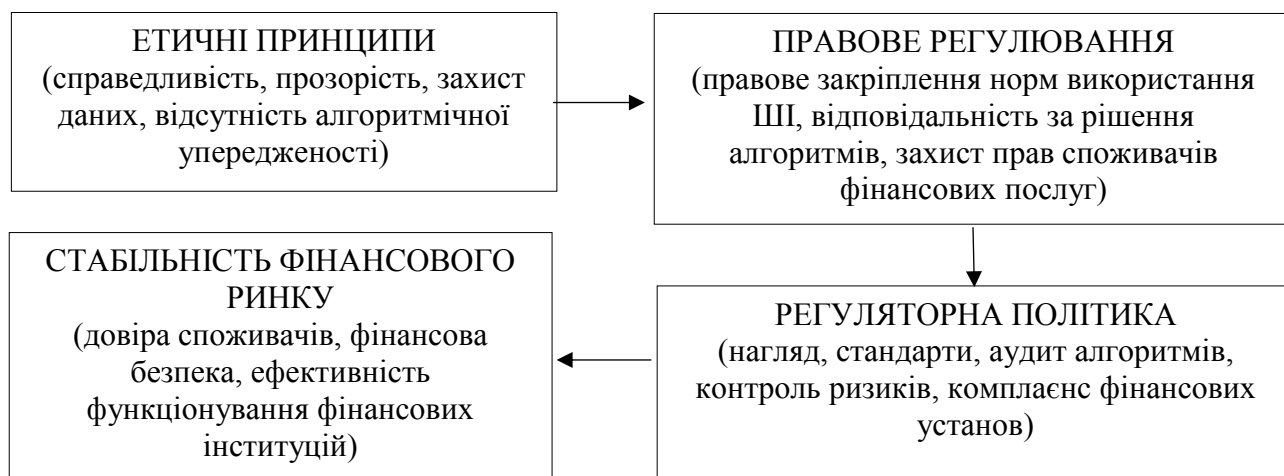

Рис. 1. Модель взаємозв'язку етичних, правових та регуляторних викликів використання ШІ у фінансових послугах

Джерело: авторська розробка.

Важливість AI Act для професійних учасників європейського фінансового ринку, обумовлена підвищенням вимог до фінансових установ, які використовують системи штучного інтелекту, щодо забезпечення: прозорості функціонування моделей; високої якості даних, які використовуються для навчання алгоритмів, зокрема, алгоритмів кредитного скорингу, оцінки кредитоспроможності позичальників, управління ризиками тощо; зобов'язань проведення систематичної оцінки ризиків; ефективних механізмів людського нагляду за автоматизованими рішеннями [2].

Отже, Європейський закон про штучний інтелект формує нову парадигму регулювання цифрових технологій у фінансовому секторі та запускає механізм поступового переходу від експериментального використання технологій штучного інтелекту до їх інституціоналізованого та відповідального застосування у межах чітко визначених правових і регуляторних рамок.

Попри відсутність в Україні спеціального закону, його положення вже мають суттєвий вплив на український фінансовий сектор через екстериторіальний характер регулювання. Українські розробники, постачальники та користувачі систем штучного інтелекту, результати роботи

яких використовуються на території ЄС або інтегруються у європейські цифрові продукти та послуги, фактично повинні дотримуватися вимог AI Act. У цьому контексті перспективним напрямом розвитку національної політики є формування в Україні системного правового регулювання у сфері штучного інтелекту, орієнтованого на європейські стандарти та принципи відповідального використання цифрових технологій.

Список використаних джерел:

1. Попело, О., Жаворонок, А., Космулезе, К. Г. Вплив штучного інтелекту на діяльність фінансових установ та безпеку держави. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 1 (37). С. 226–239. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1\(37\)-226-239](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-1(37)-226-239)
2. Regulation (EU) 2024/1689 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act). *European Parliament & Council of the European Union*. 2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>
3. The future of AI in banking. *McKinsey & Company*. 2021. URL: <https://www.mckinsey.com>
4. Ridzuan N.N., Masri M., Anshari M., Fitriyani N.L., Syafrudin M. AI in the Financial Sector: The Line between Innovation, Regulation and Ethical Responsibility. *Information*. 2024. № 15 (8). С. 432. URL: <https://doi.org/10.3390/info15080432>
5. Schmidhuber J. Annotated History of Modern AI and Deep Learning. 2022. URL: <http://arxiv.org/abs/2212.11279>